

80-річчя академіка НАН України В.С. КОРОЛЮКА

19 серпня виповнилося вісімдесят років видатному вченому-математику академіку НАН України Володимиру Семеновичу Королюку.

Народився В.С. Королюк у Києві. У 1947 р. вступив до Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка одразу на третій курс механіко-математичного факультету: два перші курси він закінчив заочно при Харківському університеті, перебуваючи на військовій службі.

Відпрацювавши рік викладачем в Артемівському вчительському інституті, Володимир Семенович вступає до аспірантури при Інституті математики АН УРСР. Тут під керівництвом Б.В. Гнеденка він розпочинає вивчення непараметричних критеріїв Колмогорова – Смирнова. Згодом В.С. Королюк переводиться до аспірантури при Московському державному університеті, де його науковими дослідженнями керує академік А.М. Колмогоров. Володимир Семенович розвиває асимптотичний аналіз непараметричних статистик для умовних випадкових блукань у схемах Бернуллі та Пуассона.

Після захисту в 1954 р. кандидатської дисертації вчений постійно працює в Інституті математики НАН України.

У 1960 р. В.С. Королюк очолив відділ теорії ймовірностей та математичної статистики цієї установи і продовжував розвивати асимптотичні методи дослідження гра-

ничних задач для випадкових блукань, а через три роки на основі одержаних результатів захищає докторську дисертацію. Упродовж 1966–1988 років він обіймає посаду заступника директора Інституту математики. Нині вчений є головним науковим співробітником цієї установи.

Під впливом ідей О.А. Ляпунова та Б.В. Гнеденка Володимир Семенович зацікавився проблемами кібернетики, опублікував низку праць з програмування та підручник «Елементи програмування» (співавтори — Б.В. Гнеденко, К.Л. Ющенко), який неодноразово перевидавався різними мовами.

Для неперервних випадкових блукань та процесів учений розвиває метод потенціалу, на основі якого ефективно досліджує граничні задачі теорій ймовірностей, масового обслуговування, надійності і теорії зберігання запасів.

Від 1965 року під керівництвом В.С. Королюка проводяться студії з теорії напівмарковських процесів, на базі яких побудовано теорію фазового укрупнення та усереднення стохастичних систем. Ці результати підсумовані в низці монографій (у співавторстві з А.Ф. Турбіним), деякі з них перекладені англійською мовою.

Після поновлення студій, пов'язаних із задачами математичної статистики, разом із Ю.В. Боровських В.С. Королюк створює

теорію випадкових перманентів, на основі якої розвиває теорії симетричних U-статистик. Результати досліджень узагальнені в чотирьох монографіях, дві з яких вийшли англійською мовою.

У 80-х роках учений розвиває теорію еволюції стохастичних систем у марковському та напівмарковському середовищах, викладену в монографіях «Полумарковские случайные эволюции» (співавтор А.В. Свіщук) та «Стохастичні моделі систем», які теж видані англійською мовою.

Упродовж останнього десятиліття В.С. Королюк активно продовжує дослідження граничних теорем типу усереднення, дифузійної та пуассонівської апроксимацій напівмарковських випадкових еволюцій, стохастичних систем, що описуються процесами з локально незалежними приростами та з напівмарковським входом.

Перелік праць ученого охоплює понад 350 найменувань, серед яких близько тридцяти монографій, «Справочник по теории вероятностей и математической статистике», який перекладався багатьма мовами.

Плідну дослідницьку роботу Володимир Семенович поєднує з педагогічною та науково-організаційною. Багато років він викладає у Київському університеті. Під його керівництвом понад 40 математиків захистили кандидатські і 10 — докторські дисертації. Учений — двічі лауреат Державної премії України у галузі науки і техніки.

У свої вісімдесят В.С. Королюк продовжує активно працювати, постійно перебуває у творчому пошуку, виступає з лекціями і доповідями на міжнародних конференціях і в наукових центрах Італії, Іспанії, Голландії, Німеччини, Франції, Швейцарії та Швеції, бере діяльну участь в організації та проведенні міжнародних наукових форумів. Він — член редколегій «Українського математичного журналу», часописів «Кибернетика и системный анализ», «Теорія ймовірностей та математична статистика», «Theory of Stochastic Processes», «Applied Stochastic Models and Data Analysis».

Наукова громадськість щиро вітає Володимира Семеновича з ювілеєм, зичить йому здоров'я, наснаги та нових успіхів.

70-річчя члена-кореспондента НАН України В.М. КЛИМЕНКА

7 серпня виповнилося сімдесят років відомому вченому в галузі теплофізики і теплоенергетики, лауреату Державної премії України члену-кореспонденту НАН України Віктору Миколайовичу Клименку.

Випускник Київського політехнічного інституту В.М. Клименко ще зі студентських років виявив неабиякий інтерес до вивчення проблем підвищення економічності та надійності, ресурсу газотурбінних двигунів,

а згодом дослідник зробив вагомий внесок у розвиток енергетики та енергомашинобудування.

Свого часу Віктор Миколайович працював інженером-конструктором на Південному турбінному заводі. Досвід, набутий на цьому провідному підприємстві енергетики, став дослідникові у пригоді навіть тоді, коли він почав працювати у найбільш авторитетній академічній науковій установі в га-